Suitsuvabade toodete kasutajate uuring 2022

NNA Suitsuvaba Eesti
https://nna.ee
info@nna.ee

SISUKORD

SISSEJUHATUS **2**
Ülevaade uuringust ja selles osalenutest 2
Uuringus osalenute kogemus suitsetamisega 3
Suitsetamisest loobumine 4
E-SIGARETI KASUTAMINE **5**
Kogemus e-sigareti kasutamisega 5
Regulaarsed e-sigareti kasutajad 6
E-sigareti kasutamise mõju tervisele 7
E-sigareti kasutamine suitsuruumis 8
E-vedeliku nikotiinisisaldus 9
E-vedeliku tarbimine 10
E-vedelike ostmine 10
Millisel kujul e-vedelikke ostetakse? 11
E-vedelike maitsed 11
E-vedeliku aktsiisipausi mõju 12
E-vedeliku soetamise kulu 12
E-vedeliku hinna olulisus 13
Võimaliku hinnatõusu mõju e-sigareti kasutamisele 13
Võimaliku hinnalanguse mõju e-sigareti kasutamisele 13
Endised e-sigareti kasutajad 14
Mis põhjusel loobuti e-sigareti kasutamisest? 14
TUBAKAVABA SNUSI KASUTAMINE **15**
Kogemus tubakavaba snusi kasutamisega 15
Regulaarsed tubakavaba snusi kasutajad 16
Tubakavaba snusi mõju tervisele 17
Tubakavaba snusi padjakesed 18
Loobumine tubakavaba snusi kasutamisest 21
Nikotiinisisalduse väljatoomine toote pakendil 21
KUUMUTATAVA TUBAKA TOOTE KASUTAMINE **22**
Kogemus kuumutatava tubaka toote kasutamisega 22

SISSEJUHATUS

Ülevaade uuringust ja selles osalenutest

MTÜ NNA Suitsuvaba Eesti viis perioodil 21.01.2022-18.04.2022 läbi küsitluse suitsuvabade toodete nagu e-sigareti, tubakavaba snusi ja kuumutatava tubaka toodete kasutajate seas. Küsitlus viidi läbi veebis. Uuringus osalemise üleskutset levitati sotsiaalmeedias, erinevatel valdkonnaga seotud veebilehtedel ning kogukondade ja kaupluste infokirjades.

Uuringus osales 517 inimest, kellest 60% olid mehed ja 40% naised. Uuringus osalenutest 32% elasid Tallinnas, 15% Tartus, 13% Harjumaal, 11% Tartumaal ja 7% Pärnumaal. Ülejäänud maakondade elanike osakaal kokku 22% kõigist küsitluses osalenutest.

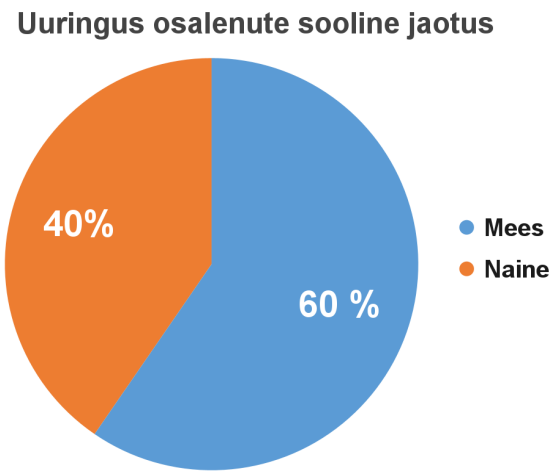

Uuringus osalenutest moodustasid kõige suurema vanuserühma vastajad vanuses 22–30, moodustades kõigist vastajatest 30%. Neile järgnesid vastajad vanuses 18–21, kes moodustasid vastanutest 25%. 31–40-aastased moodustasid 21% vastanutest, 41–50-aastased 13% ja 51–60-aastased 7%.Uuringus osalenutest 4% olid vanuses 61 või rohkem.

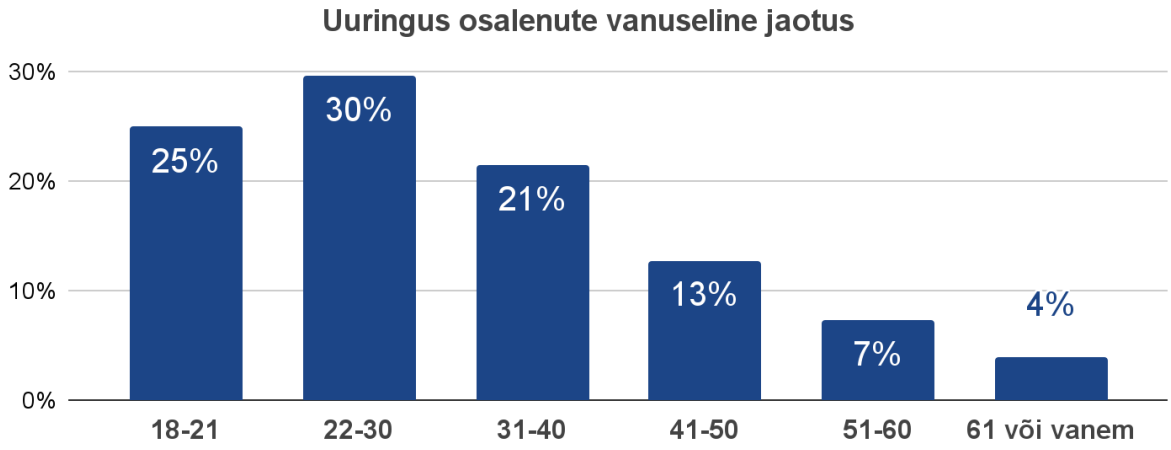

Uuringus osalenute kogemus suitsetamisega

Uuringus osalenutelt küsiti nende kogemuste kohta suitsetamisega. 63% vastanutest märkis, et nad ei suitseta enam. 13% ütlesid, et nad suitsetavad harva ning sama palju oli ka neid, kes ütlesid, et nad suitsetavad sageli. 11% uuringus osalenutest vastas, et nad ei ole kunagi suitsetanud.

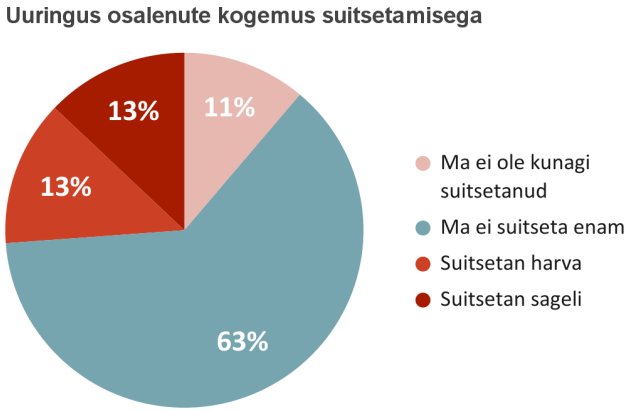

Praegustelt ja endistelt suitsetajatelt küsiti, kui kaua nad on suitsetanud või suitsetasid. 39% endistest suitsetajatest oli suitsetanud kauem kui 15 aastat. 6–10 aastat oli suitsu teinud 15%. Sama palju oli neid, kes olid suitsetanud 3–6 aastat. 14% oli suitsetanud 1–3 aastat ja 13% suitsetas 10–15 aastat. 4% endistest suitsetajatest oli suitsetanud alla ühe aasta.

Sagedastest suitsetajatest moodustasid 39% need, kel on suitsetamise kogemus juba üle 15 aasta. 21% sagedastest suitsetajatest on suitsetamise kogemust 6–10 aastat, 18% 10–15 aastat ja 16% 3–6 aastat. 6% sagedastest suitsetajatest on suitsetanud 1–3 aastat. Harva suitsetajate seas oli 32% suitsetamise kogemust 3–6 aastat, 26% üle 15 aasta. 17% harva suitsetajatest on suitsetanud 1–3 aastat, 12% 10–15 aastat ja 7% 6–10 aastat. 6% harva suitsetavatest inimestest omas alla ühe aastast suitsetamise kogemust.

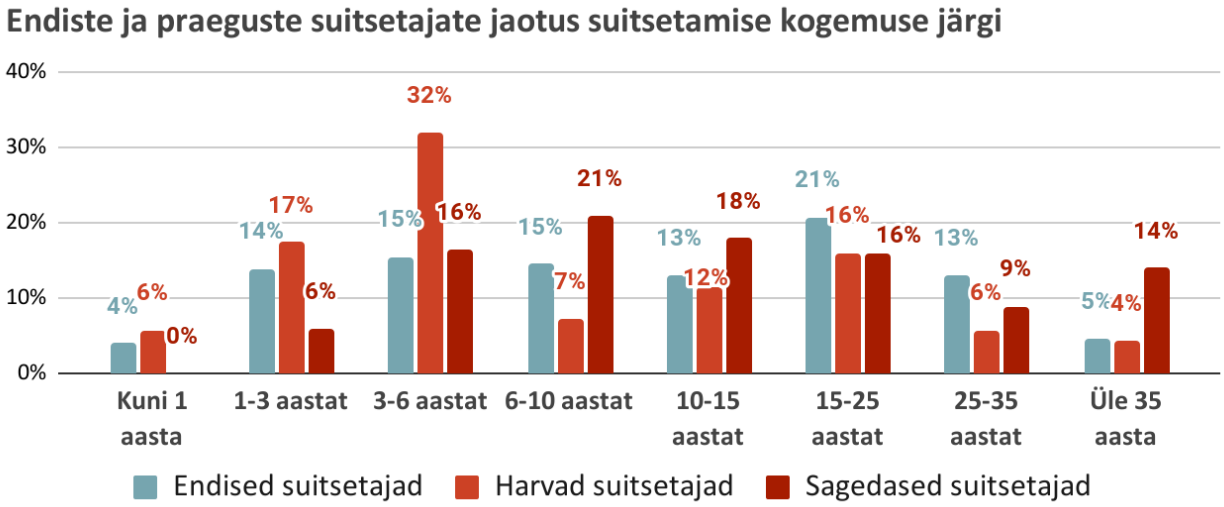

Endistest suitsetajatest suitsetas päevas 1–5 sigaretti 17%, 6–10 sigaretti 28%, 11–15 sigaretti 21%, 16–25 sigaretti 30% ning enam kui 25 sigaretti päevas 4%.

Praeguste suitsetajate vastustest selgus, et kui osad hindavad teatud päevas suitsetatud sigarettide kogust harvaks suitsetamiseks, siis teised leidsid, et sama arvu sigarettide suitsetamine on sagedane suitsetamine. Harva suitsetajate hulgast 67% suitsetab päevas keskmiselt 1–5 sigaretti. 20% harva suitsetajatest suitsetab päevas keskmiselt 6–10 sigaretti ja 13% üle 10 sigareti päevas.

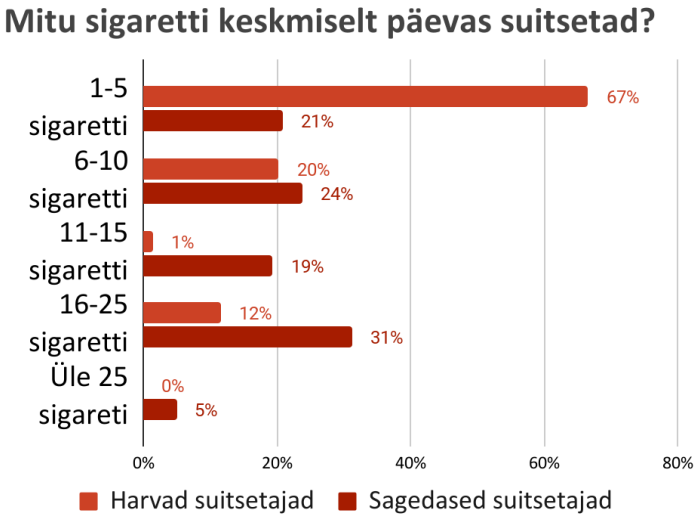

Sagedaste suitsetajate hulgas suitsetab keskmiselt igapäevaselt 1–5 sigaretti 21%, 6–10 sigaretti 24%, 11–15 sigaretti 19% ning 16–25 sigaretti 31%. 5% sagedastest suitsetajatest suitsetab keskmiselt päevas üle 25 sigareti.

Suitsetamisest loobumine

28% harva suitsetanutest ei ole kunagi proovinud suitsetamisest loobuda. Sagedaste suitsetajate hulgast ei ole suitsetamisest loobuda proovinud 10%. 8% endistest suitsetajate ütles, et ei tegelenud eraldiseisvalt suitsetamisest loobumisega. Endistest suitsetajatest veidi üle poole (52%) proovis suitsetamisest loobuda 2–4 korda. Sagedaste suitsetajate hulgast ligi pooled (49%) on proovinud suitsetamisest loobuda 2–4 korda.

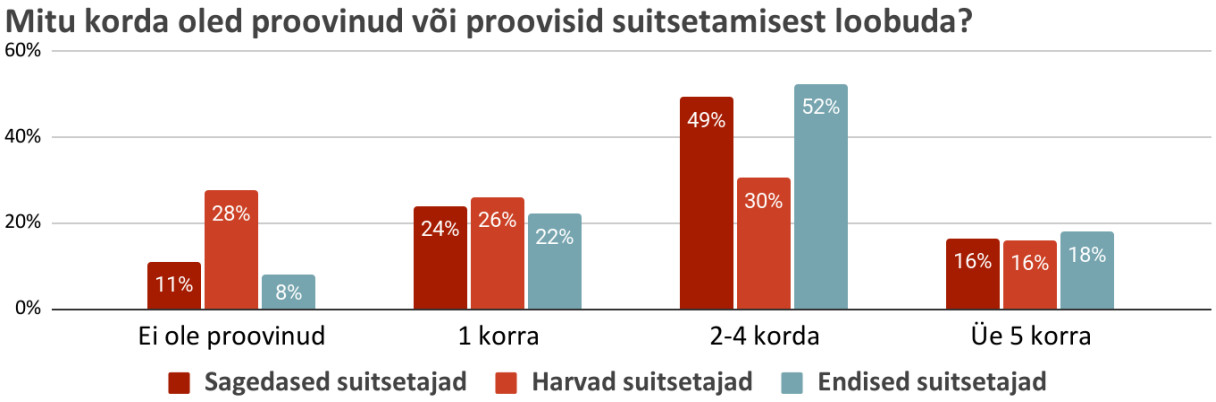

E-SIGARETI KASUTAMINE

Kogemus e-sigareti kasutamisega

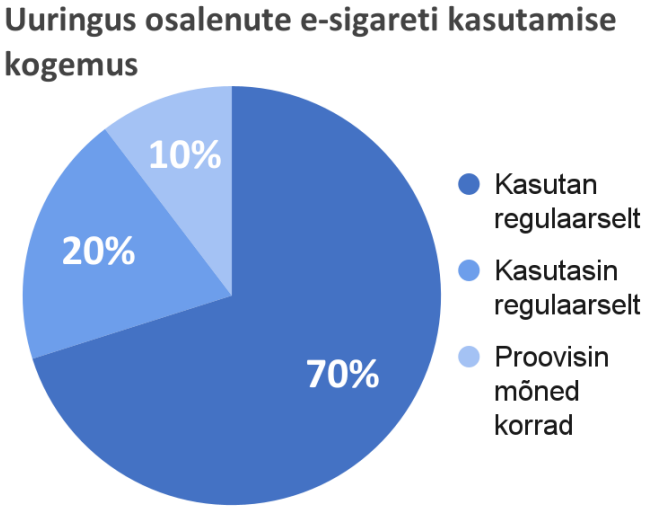

Uuringus osalenutest 95% omas kogemust e-sigareti kasutamisega. Neist 70% on e-sigareti kasutajad, 20% on endised e-sigareti kasutajad ning 10% proovis e-sigarettid mõned korrad.

Neilt uuriti, millistel põhjustel nad esimesel korral proovisid e-sigaretti. Sellele küsimusele võis märkida mitu vastusevarianti. 46% vastanutest märkis, et esmakordse e-sigareti kasutamise põhjuseks oli soov säästa tervist võrreldes tavalise sigareti suitsetamisega. Kõikidest vastanutest 13% jaoks oli see ainus esmakordse e-sigareti kasutamise põhjus. Huvi pärast kasutas esmakordselt e-sigaretti 45% vastanutest. Kõikidest vastanutest 26% jaoks oli huvi e-sigareti vastu ainukeseks põhjuseks, miks nad esimesel korral e-sigaretti proovisid.

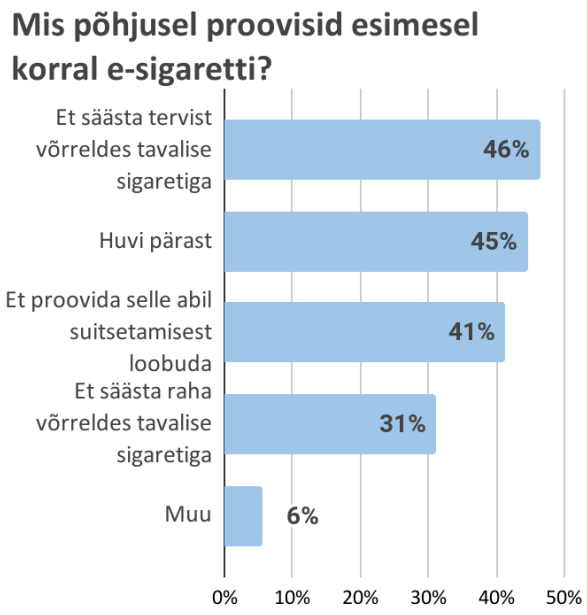

41% nimetas esmakordse e-sigareti kasutamise põhjusena soovi proovida e-sigareti abil suitsetamisest loobuda. 12% vastanute jaoks oli suitsetamisest loobumise proovimine ainukeseks põhjuseks, miks nad esmakordselt e-sigaretti proovisid. 31% märkis esmakordse e-sigareti kasutamise põhjusena soovi säästa raha võrreldes tavaliste sigarettide suitsetamisega. Raha säästmise soov oli ainsaks e-sigareti esmakordse kasutamise motivatsiooniks 3% vastanute jaoks.

Muude põhjustena toodi välja see, et e-sigareti kasutamisega ei kaasne ebameeldivat suitsuhaisu nagu tavaliste sigarettide suitsetamisega, samuti ei jäta e-sigareti kasutamine ebameeldivat lõhna riietele, näppudele ja juustele. Lisaks toodi välja, et elukaaslane või sõber juba kasutas e-sigaretti ja soovitas seda suitsetamise asemel kasutada.

Regulaarsed e-sigareti kasutajad

Uuringus osalenutest 67% olid regulaarsed e-sigareti kasutajad. Neist 62% olid mehed ja 38% naised. Regulaarsetest e-sigareti kasutajatest 27% elas Tallinnas, 15% Tartus, 13% Harjumaal, 13% Tartumaal, 8% Pärnumaal ning ülejäänud 24% mujal Eestis.

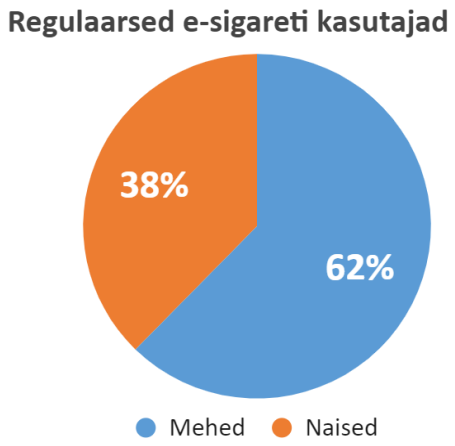

Uuringus osalenud regulaarsete e-sigareti kasutajate hulgas oli kõige enam 18–21-aastaseid (26%). Järgnesid 22–23 aastased (25%), 31–40-aastased (21%), 41–50-aastased (14%). 51–60-aastaseid oli regulaarsete e-sigareti kasutajate hulgas 9% ning 61-aastaseid ja vanemaid 5%.

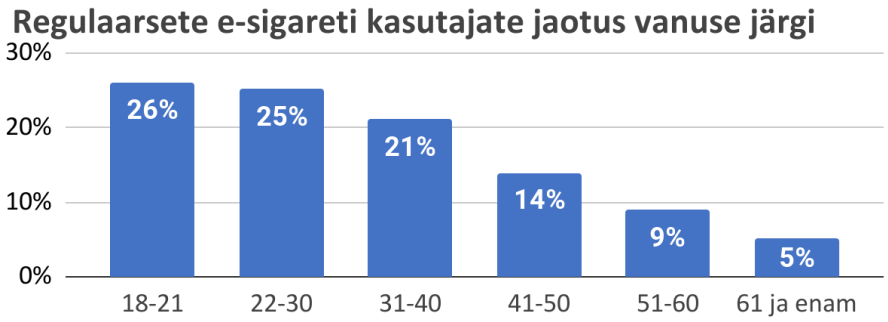

Regulaarsete e-sigareti kasutajate hulgast 5% on e-sigaretti kasutanud kuni 6 kuud. 11% on e-sigaretti kasutanud 6 kuud kuni 1 aasta. 1–2 aastat on e-sigaretti kasutanud 19% regulaarsetest kasutajatest, 2–4 aastat 27%, 4–6 aastat 17% ning kauem kui 6 aastat 21%.

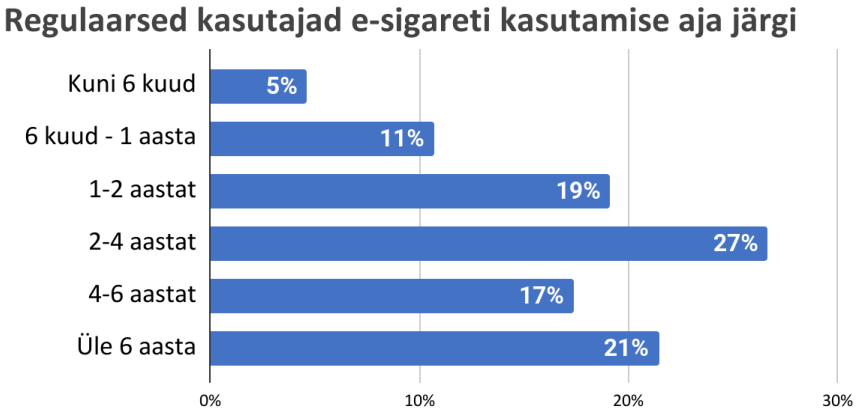

E-sigareti kasutajad suitsetamise kogemuse järgi

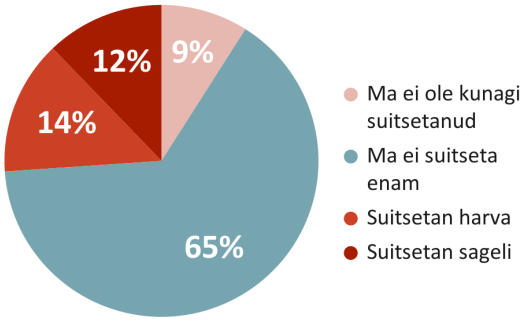

E-sigareti kasutajatelt uuriti, milline on nende kogemus suitsetamisega. 65% e-sigareti kasutajatest ütles, et nad ei suitseta enam. 14% e-sigareti kasutajatest märkis, et lisaks e-sigareti kasutamisele nad ka suitsetavad, kuid teevad seda harva. 12% e-sigareti kasutajatest ütles, et e-sigareti kasutamise kõrval nad ka suitsetavad sageli. 9% e-sigareti kasutajatest märkis, et nad ei ole kunagi suitsetanud.

E-sigareti kasutamise mõju tervisele

44% praegustest ja endistest e-sigareti kasutajatest märkis, et e-sigareti kasutusele võtmise järel nad muutusi oma tervises ei märganud. 3% sõnul muutus nende tervis kehvemaks. Seejuures toodi välja, et e-sigareti kasutamine ärritas kurku ja tekitas köha. Ära märgiti ka kõrgem vererõhk, kehvem suuhügieen ja allergia näonahal. Toodi välja, et liiguti vähem, sest e-sigaretti kasutati ka sisetingimustes. 53% ütles, et nemad märkasid pärast e-sigareti kasutusele võtmist tervise paranemist.

Kas märkasid pärast e-sigareti kasutusele võtmist muutusi oma tervises?

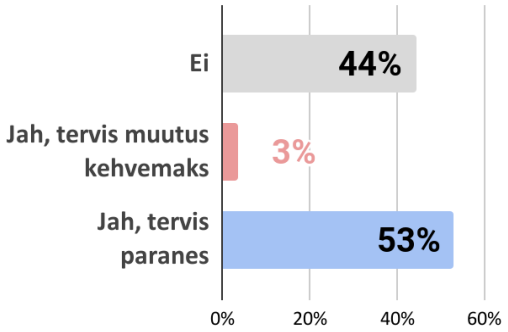

Küsimusele, milles avaldus tervise paranemine pärast e-sigareti kasutusele võtmist, sai anda mitu vastust. Tervise paranemist märganutest 59% ütles, et pärast e-sigareti kasutusele võtmist oli köha ja röga vähem, 41% tõi välja, et neil oli energiat ja võhma rohkem. 25% ütles, et hingamine muutus kergemaks, 22% sõnul paranes nende lõhnataju ning 18% paranes maitsemeel. Tervise paranemise näidetena toodi välja veel üldine paranenud enesetunne, peavalude vähenemine, suuhügieeni paranemine, uimasuse ja väsimuse väiksem esinemine ning paranenud südametööd ja vererõhku.

Milles avaldus tervise paranemine pärast e-sigareti kasutusele võtmist?

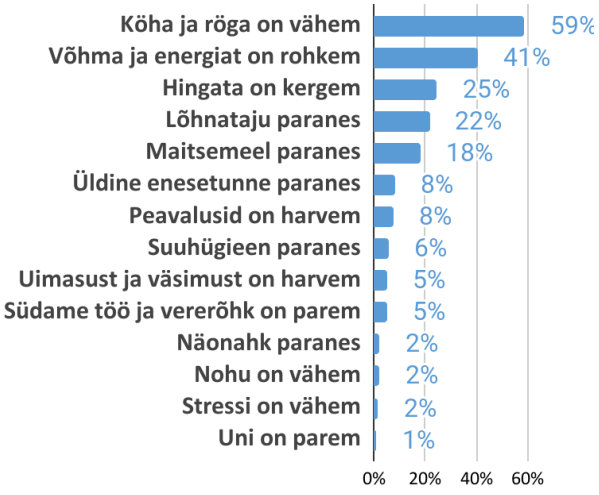

E-sigarettide mõju tervisele võrreldes suitsetamisega

Uuringus osalenutelt küsiti nende arvamust, milline on e-sigareti kasutamise mõju tervisele võrreldes tavaliste sigarettide suitsetamisega.

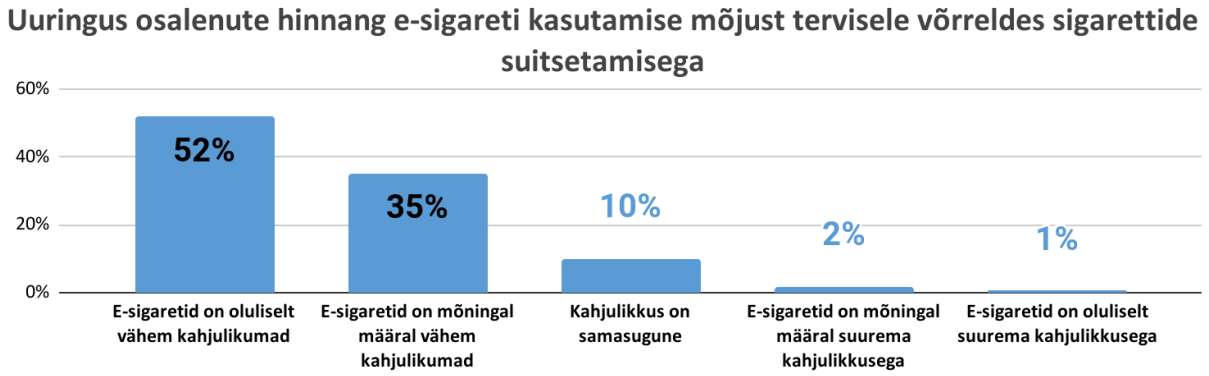

52% kõigist uuringus osalenutest leidis, et e-sigarettide kasutamine on võrreldes suitsetamisega oluliselt vähem kahjulik. 35% leidis, et e-sigareti kasutamine on mõningal määral vähem kahjulik võrreldes suitsetamisega. 10% leidis, et suitsetamine ja e-sigareti kasutamine kujutavad endast samasugust kahjulikkust. 2% leidis, et e-sigareti kasutamine on mõningal määral kahjulikum kui suitsetamine ning 1% leidis, et e-sigarettide kasutamine on oluliselt kahjulikum kui suitsetamine.

Uuringust selgus, et hoiak e-sigarettidesse oli positiivsem regulaarsete e-sigareti kasutajate seas. Regulaarsetest e-sigareti kasutajatest leidis 63%, et e-sigareti kasutamine on oluliselt vähem kahjulik ning 30% arvas, et e-sigareti kasutamine on mõningal määral vähem kahjulik võrreldes suitsetamisega. Seda, et kahjulikkus on ühesugune, leidis 6% e-sigareti kasutajatest ning 1% arvas, et e-sigaretid on mõningal määral kahjulikumad võrreldes suitsetamisega.

E-sigareti kasutamine suitsuruumis

30% e-sigareti kasutajatest ei kasuta kunagi suitsuruumi e-sigareti tegemiseks. 11% teeb e-sigaretti salaja. Suurem osa e-sigareti kasutajatest (55%) on nõus e-sigaretti kasutamiseks minema suitsuruumi, kui muid võimalusi ei ole. 12% kasutajatest lähevad e-sigaretti suitsuruumi tegema. Väike osa (3%) lähevad suitsuruumi, kuid suitsetab seal tihti tavalisi sigarette.

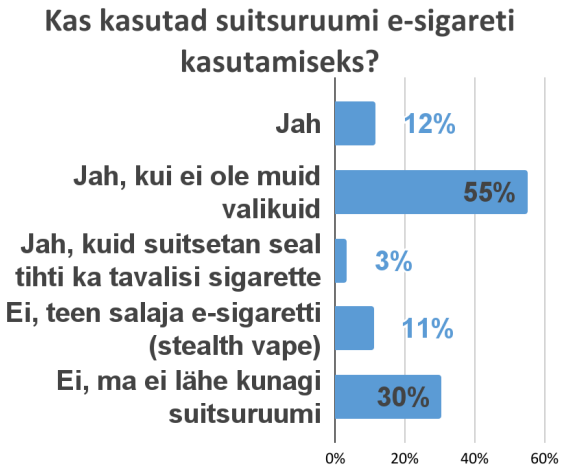

E-vedeliku nikotiinisisaldus

E-sigareti kasutajatelt uuriti, millise nikotiinisisaldusega e-vedelikke nad kasutavad. Eestis ja Euroopa Liidus on lubatud müüa e-vedelikku, mille maksimaalne nikotiinisisaldus on 20 mg/ml, kuid e-vedelikud võivad olla ka nikotiinivabad.

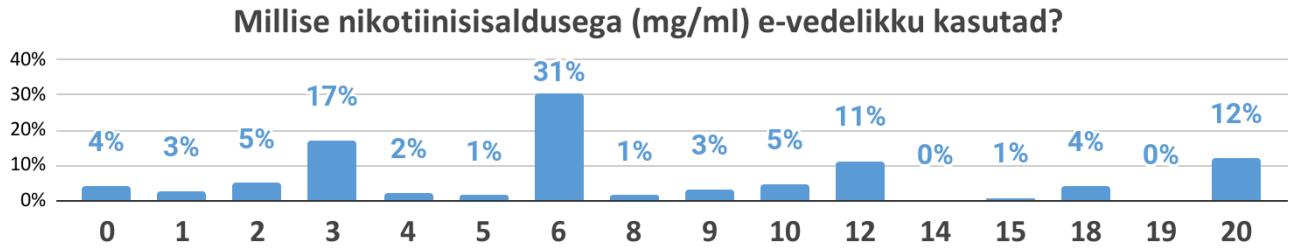

Küsitlusest selgus, et 31% e-sigareti kasutajatest kasutab e-vedelikku, milles on 6 mg/ml nikotiini. 17% kasutab e-vedelikku nikotiinisisaldusega 3 mg/ml, 12% nikotiinisisaldusega 20 mg/ml ning 11% nikotiinisisaldusega 12 mg/ml. 5% kasutajatest ütles, et nende e-vedelikus on nikotiini 2 mg/ml ning sama palju oli ka kasutajaid, kelle e-vedelikus on 10 mg/ml nikotiini. Nikotiinita e-vedelikke kasutas 4% e-sigareti kasutajatest.

E-sigareti kasutajatest 22% ütles, et nemad on kasutanud kord suurema ja kord väiksema nikotiinisisaldusega e-vedelikke. 7% ütles, et nemad on aja jooksul kasutusele võtnud e-vedelikud, milles on suurem nikotiini sisaldus. 39% ütles, et nemad on kasutanud ühesuguse nikotiinisisaldusega e-vedelikke ning 32% märkis, et nemad on aja jooksul võtnud kasutusele väiksema nikotiinisisaldusega e-vedelikud.

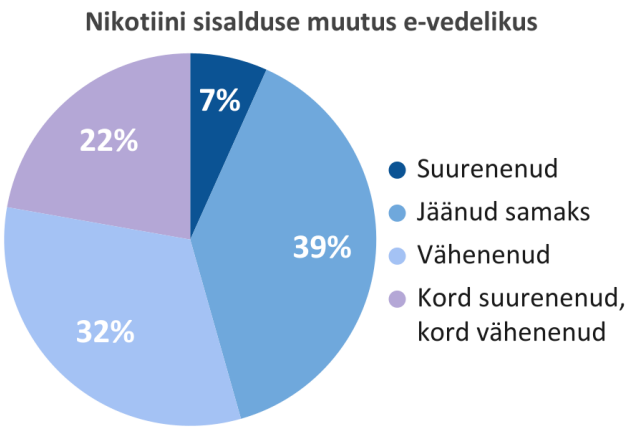

E-vedeliku tarbimine

E-sigareti kasutajatest pooled kasutavad ühes päevas kuni 6 ml e-vedelikku. 30% e-sigareti kasutajatest kasutab ühes päevas keskmiselt 1–3 ml e-vedelikku. 29% e-sigareti kasutajatest ütles, et nad kasutavad ühes päevas keskmiselt 4–6 ml e-vedelikku, 23% kasutajatest ütles, et nende päevane e-vedeliku tarbimine jääb vahemikku 7–10 ml. 8% kasutajates tarbib päevas 11–15 ml e-vedelikku. 5% kasutajatest kasutab päevas 16–20 ml e-vedelikku ning sama palju inimesi tarbib päevas rohkem kui 20 ml e-vedelikku.

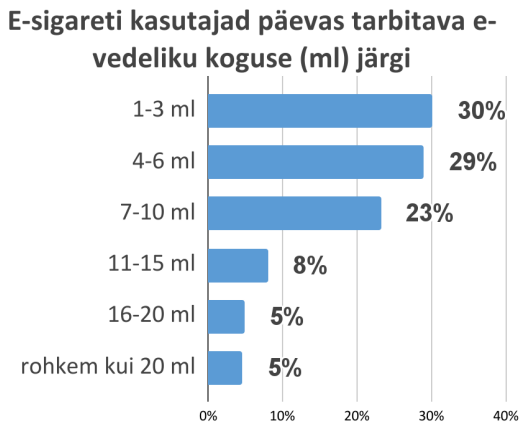

E-vedelike ostmine

E-sigareti kasutajatelt küsiti, kust nad e-vedelikke ostavad. Vastajatel oli võimalik ära märkida mitu vastusevarianti ja soovi korral lisada täiendavaid vastuseid. Kõige enam, 77% e-sigareti kasutajatest on e-vedelikke ostnud spetsialiseerunud poodidest. 49% e-sigareti kasutajatest märkis, et nemad ainult spetsialiseerunud e-sigareti poodidest e-vedelikke ostavadki.

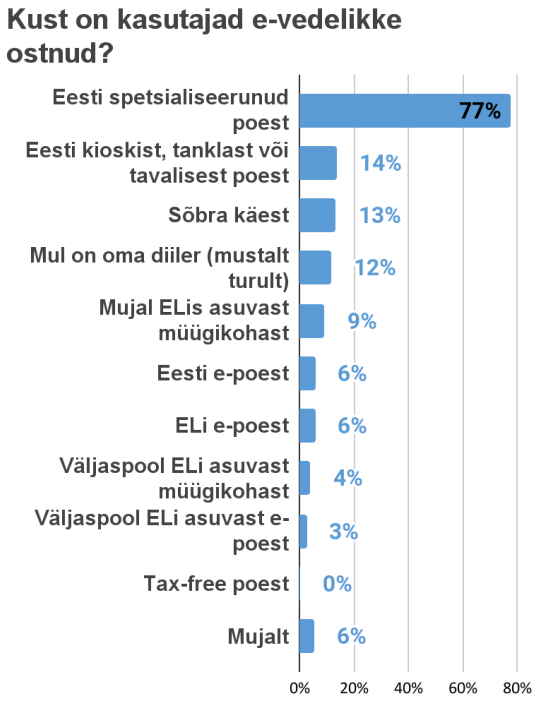

14% kasutajatest ostab e-vedelikke kioskitest, tanklatest või tavalistest poodidest. 13% on e-vedelikke ostnud sõbra käest ja 12% mustalt turult. 9% on e-vedelikke ostnud mõnest ELi liikmesriigi kauplusest ja 4% väljaspool ELi asuvast kauplusest.

6% kasutajatest ütles, et nemad on e-vedelikud ostnud Eesti e-post ja 6% ELi e-poest. Kuna Eestis on e-sigarettide ja e-vedelike kaugmüük keelatud, siis võib tegemist olla olukorraga, kus e-sigareti kasutaja on e-poest tellinud e-vedeliku komponendid ja nendest ise e-vedeliku kokku seganud või on tegemist salajase e-kaubandusega. See võib tähistada ka kasutajate kunagist ostukohta, mida enam ei kasutata.

Millisel kujul e-vedelikke ostetakse?

Uuringus küsiti kasutajatelt, millisel kujul on nad endale e-sigarette ostnud? Vastajatel oli võimalik märkida mitu vastusevarianti. 48% vastanutest märkis, et nad on e-vedeliku ise kokku seganud, ostes selleks vajaminevad komponendid (taimne glütseriin, propüleenglükool, nikotiin, maitsestajad) eraldiseisvalt. 33% vastanutest ostab alati eri komponendid ja segab ise e-vedeliku kokku, teisi võimalusi kasutamata.

45% kasutajatest märkis, et nad on ostnud valmis e-vedelikke. 29% kasutajatest ainult valmis kujul e-vedelikke ostavadki, teisi võimalusi nad ei kasuta.

34% vastanutest märkis, et nemad on ostnud nikotiinivedeliku ja maitsestajad eraldiseisvalt ning nende kokku segamisest saadud e-vedelikku kasutanud. 16% kasutab ainult seda varianti, kus ostetakse nikotiinivedelik ja lisatakse maitsestaja, teisi variante nad ei kasuta.

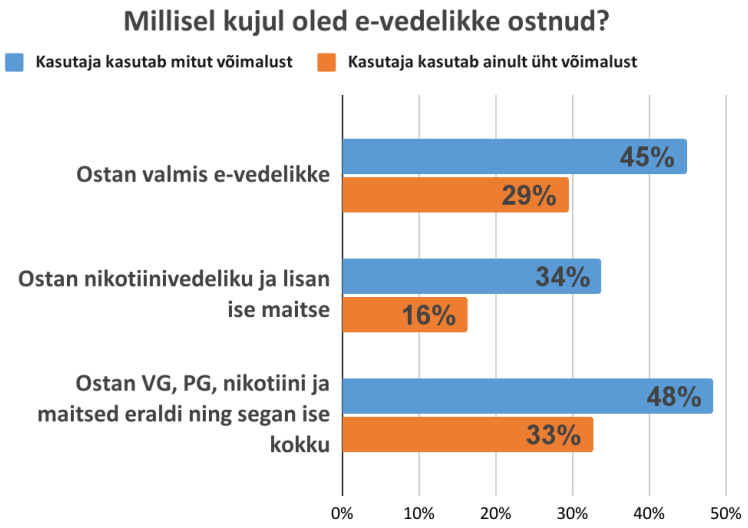

E-vedelike maitsed

E-sigareti kasutamise kogemusega inimestelt küsiti uuringus, kui oluline on e-vedelikes maitsete olemasolu. 59% leidis, et maitsete olemasolu e-vedelikes on väga oluline. 22% e-sigaretti kasutanute jaoks oli maitsete olemasolu oluline ja 12% jaoks mõningal määral oluline. 7% märkis, et maitsete olemasolu e-vedelikes ei ole nende jaoks oluline.

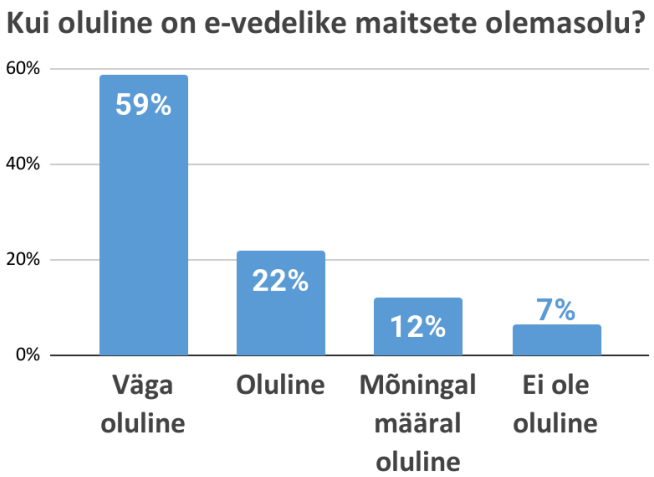

Praeguste e-sigareti kasutajate seas oli mõnevõrra rohkem neid vastajaid (63%), kelle jaoks oli maitsete olemasolu väga oluline – selle võrra oli vähem teistsuguse arvamusega e-sigareti kasutajaid.

E-vedeliku aktsiisipausi mõju

Alates 1. aprillist 2021 on Eestis peatatud e-vedelike aktsiisi kogumine. Uuringus osalejatelt küsiti, millist mõju on aktsiisipaus neile avaldanud. Vastajatel oli võimalik märkida mitu vastusevarianti ja soovi korral lisada oma vastus.

9% vastanutest märkisid, et nad loobusid e-vedelike mustalt turult ostmisest ja 8% lõpetas e-vedelike hankimisest teistest riikidest. 5% lõpetas e-vedelike erinevatest komponentidest kokku segamise (välja arvatud maitsestaja lisamine). 7% ütles, et nemad hakkasid e-sigaretti rohkem kasutama.

6% vastanutest valis muu vastuse. Enamus neist ütles, et hakkasid e-sigaretti alles hiljuti kasutama, mistõttu aktsiisipaus neid ei mõjutanud ning osa märkis, et ei olnud aktsiisipausist teadlikud.

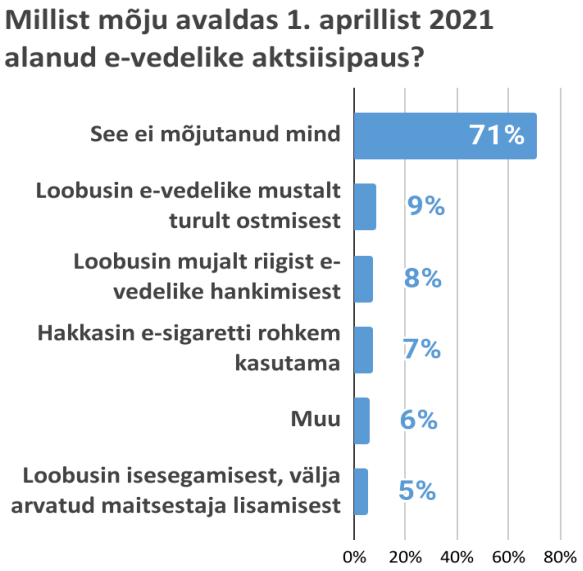

71% kasutajatest märkis, et aktsiisipaus neile mõju ei avaldanud. Üheks põhjuseks on asjaolu, et ligi pooled neist segavad e-vedelikud eri komponentidest ise kokku, mistõttu valmistoodete hinna muutus neid ei mõjutanud.

E-vedeliku soetamise kulu

47% e-sigareti kasutajatest märkis, et nad kulutavad ühes kuus e-vedelikele vähem kui 30 eurot. 44% kasutajatest ütles, et nende kuu keskmine kulu e-vedelikele jääb vahemikku 30–90 eurot. 8% kasutajatest kulutab ühes kuus e-vedelikele 90–180 eurot ning 1% märkis, et neil kulub kuus e-vedelikele üle 180 euro.

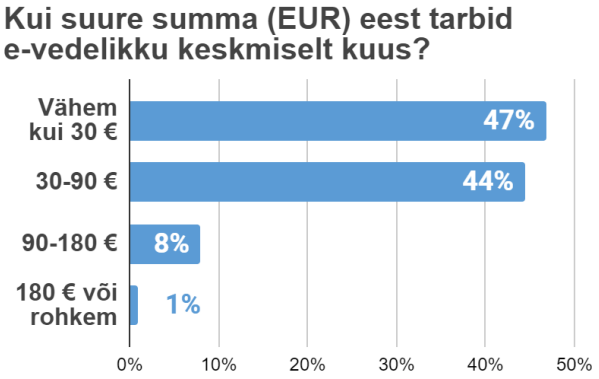

E-vedeliku hinna olulisus

E-sigareti kasutajatest 73% ütles, et e-vedelikele kuluva summa suurus on nende jaoks väga oluline. 21% ütles, et e-vedelikele summa suurus on nende jaoks mõningal määral oluline. 6% märkis, et e-vedelikele kuluva summa suurus ei ole nende jaoks oluline.

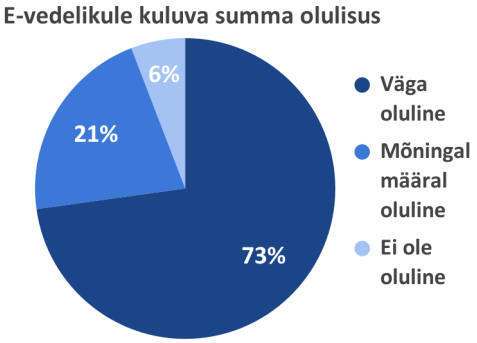

Võimaliku hinnatõusu mõju e-sigareti kasutamisele

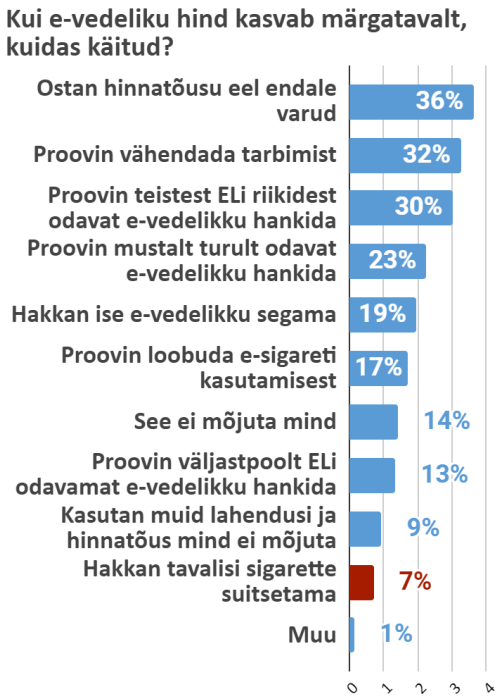

Küsimusele, kui e-vedeliku hind kasvab märgatavalt, kuidas käitud, sai anda mitu vastust.

Märgatava hinnatõusu korral ostaks 36% kasutajatest endale e-vedelike varud. 32% proovivad hinnatõusu korral vähendada tarbimist. 30% prooviks osta odavamaid e-vedelikke ELi riikidest ja 23% mustalt turult. 19% arvas, et nad hakkaksid hinnatõusu korral e-vedelikke ise segama. 17% ütles, et hinnatõusu korral prooviks nad e-sigareti kasutamisest üldse loobuda. 14% märkis, et hinnatõus neid ei mõjutaks. 13% prooviks odavamaid e-vedelikke osta väljastpoolt ELi. 9% märkis, et nad kasutavad juba praegu muid lahendusi ja e-vedelike hinnatõus kauplustes neid ei mõjutaks. 7% e-sigareti kasutajatest ütles, et hinnatõusu korral hakkaks nad tavalisi sigarette suitsetama.

Võimaliku hinnalanguse mõju e-sigareti kasutamisele

Küsimusele, kui e-vedeliku hind langeb märgatavalt, kuidas käitud, sai anda mitu vastust. 59% e-sigareti kasutajate arvates võimalik hinnalangus neid ei mõjutaks. 23% leidis, et nad loobuks e-vedelike mustalt turult ostmisest ning sama palju loobuks e-vedelike isesegamisest ning hakkaks neid poest ostma. 19% lõpetaks e-vedelike ostmisest välisriigist. 8% arvas, et nad hakkaks rohkem tarbima.

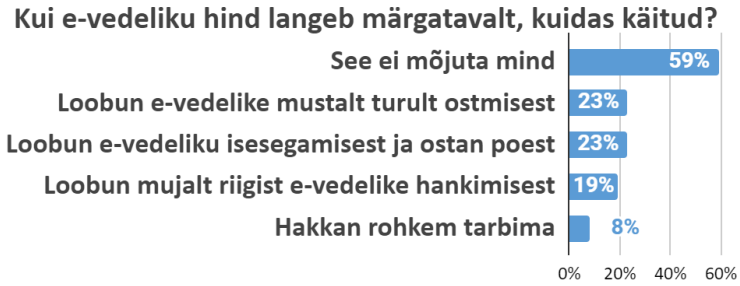

Endised e-sigareti kasutajad

Endistest e-sigareti kasutajatest kasutas e-sigaretti 2–4 aastat 33%, 1–2 aastat 28%. 11% kasutas e-sigaretti kuni 6 kuud. 10% endistest kasutajatest kasutas e-sigaretti 6 kuud kuni 1 aasta, sama palju oli ka neid, kes kasutasid e-sigaretti 4–6 aastat ja ka neid, kes kasutasid e-sigaretti üle 6 aasta.

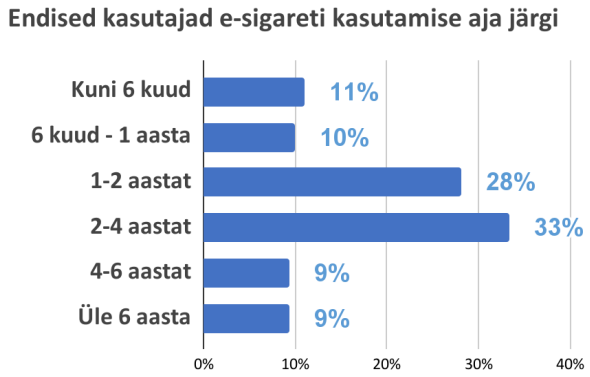

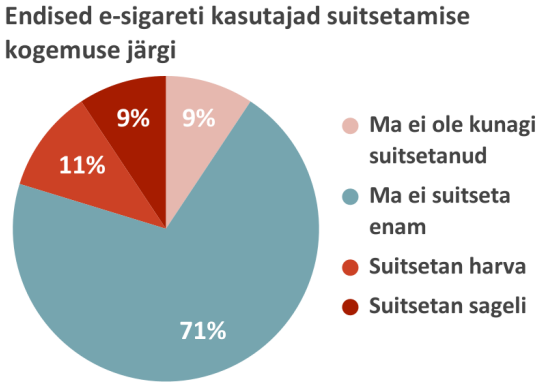

71% endistest e-sigareti kasutajatest märkis, et nad ei suitseta enam. 11% endistest e-sigareti kasutajatest ütles, et nad suitsetavad harva ning 9% suitsetab sageli. 9% endistest e-sigareti kasutajatest ei olnud kunagi tavalis sigarette suitsetanud.

Mis põhjusel loobuti e-sigareti kasutamisest?

Endistelt e-sigareti kasutajatelt küsiti, miks nad e-sigareti kasutamisest loobusid. Neist, kes sellele küsimusele vastasid, ütles 42%, et loobusid e-sigareti abil suitsetamisest ja loobusid seejärel ka e-sigareti kasutamisest. 18% ütles, et nad võtsid kasutusele teise suitsuvaba toote. 16% ütles, et nende jaoks muutus e-sigareti seadmete ja e-vedelikega tegelemine liiga keeruliseks, muuhulgas ei olnud nad valmis e-vedelikele ise maitsestajaid juurde lisama. 12% tõi e-sigaretist loobumise põhjuseks e-vedelike kõrgeks kujunenud hinna. 10% ütles, et e-sigaret siiski ei meeldinud neile ja loobusid selle kasutamisest. 4% ütles, et nad loobusid e-sigareti kasutamisest, sest jäid lapseootele.

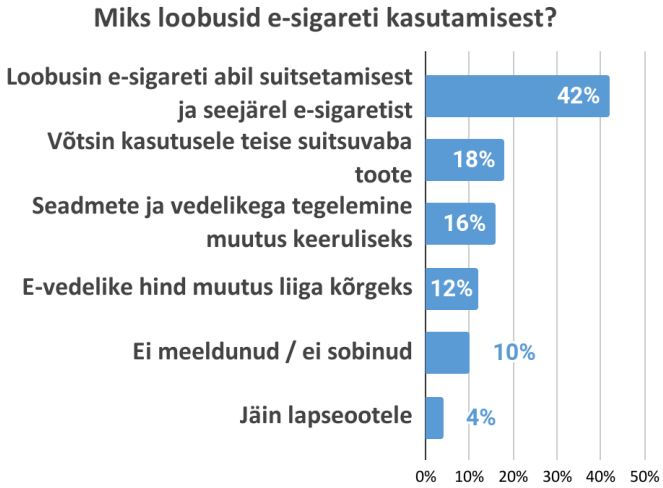

TUBAKAVABA SNUSI KASUTAMINE

Kogemus tubakavaba snusi kasutamisega

Uuringus osalenutest 43% ütles, et neil on tubakavaba snusi kasutamise kogemus. Neist 70% olid mehed ja 30% naised. Tubakavaba snusi kasutamise kogemusega inimesed jagunesid vanuserühmade vahel järgmiselt: 39% oli 18–21-aastased, 38% oli 22–30-aastaseid, 17% oli 31–40-aastased, 5% oli 41–50-aastased ja 1% oli üle 50-aastased.

Tubakavaba snusi kasutamisega kokku puutunutelt küsiti, miks nad esimesel korral toodet proovisid. Osalejad said anda mitu vastust.

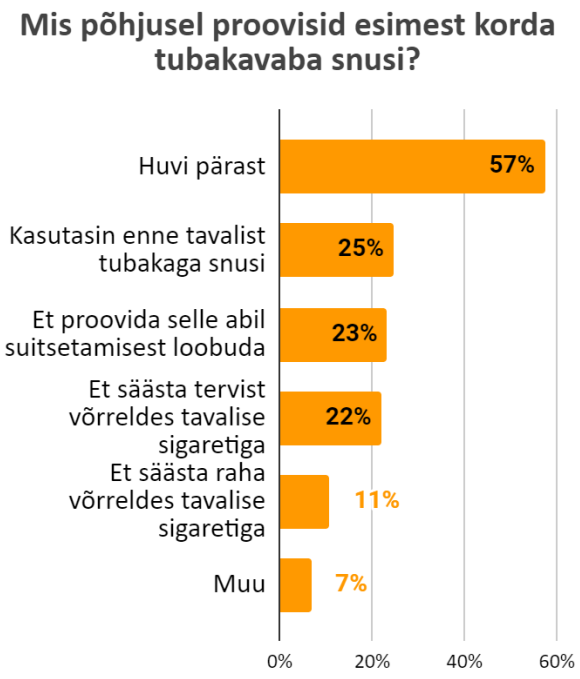

57% märkis, et proovisid tubakavaba snusi kõige esimesel korral huvi pärast, 43% vastanute jaoks oli see ainuke põhjus.

25% märkis, et nad kasutasid varem tavalist tubakaga snusi ja proovisid tubakavaba snusi. 23% märkis, et proovisid tubakava snusi eesmärgiga selle abil suitsetamisest loobuda, ning 22% jaoks oli esmakordse proovimise põhjuseks soov säästa tervist võrreldes tavalise sigareti suitsetamisega. 11% märkis, et proovisid tubakavaba snusi eesmärgiga säästa raha võrreldes kuludega, mis kaasnevad tavaliste sigarettide suitsetamisega. 7% tõi välja muu põhjuse, milleks oli enamasti võimalus kasutada tubakavaba snusi sisetingimustes või siis andis sõber toodet proovida.

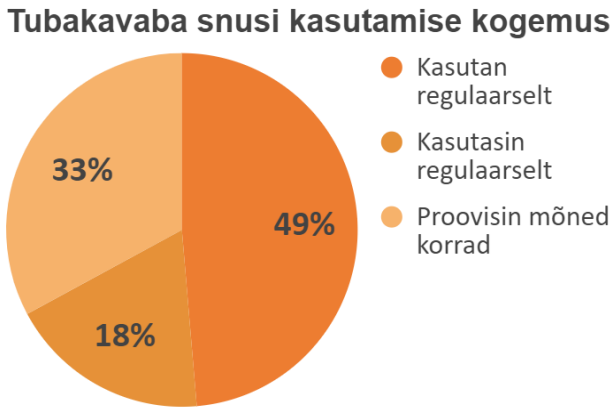

Tubakavaba snusi tarbijatest 49% kasutavad toodet regulaarselt ja 18% kasutasid regulaarselt. 34% vastanutest proovisid tubakavaba snusi mõne korra.

Regulaarsed tubakavaba snusi kasutajad

Tubakavaba snusi regulaarsetest kasutajatest 68% on mehed ja 32% naised. 49% regulaarsetest tubakavaba snusi kasutajatest olid vanuses 18–21, 39% vanuses 22–30, 16% vanuses 31–40 ja 5% vanemad kui 40 eluaastat.

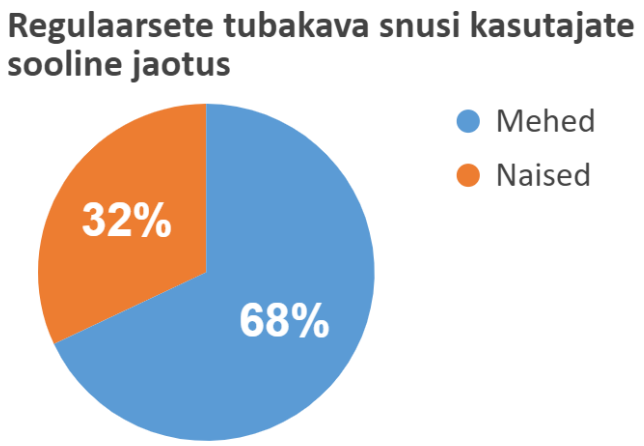

Kõige suurema osa moodustasid tubakavaba snusi kasutajad, kes elavad Tallinnas (35%). Neile järgnesid Tartu (14%), Harjumaa (13%) ja Tartumaa (13%). 9% regulaarsetest tubakava snusi kasutajatest elab Pärnumaal, 4% Saaremaal ja 3% Viljandimaal. Ülejäänud maakondades elavad regulaarsed tubakava snusi kasutajad moodustasid kokku 9% kõigist kasutajatest.

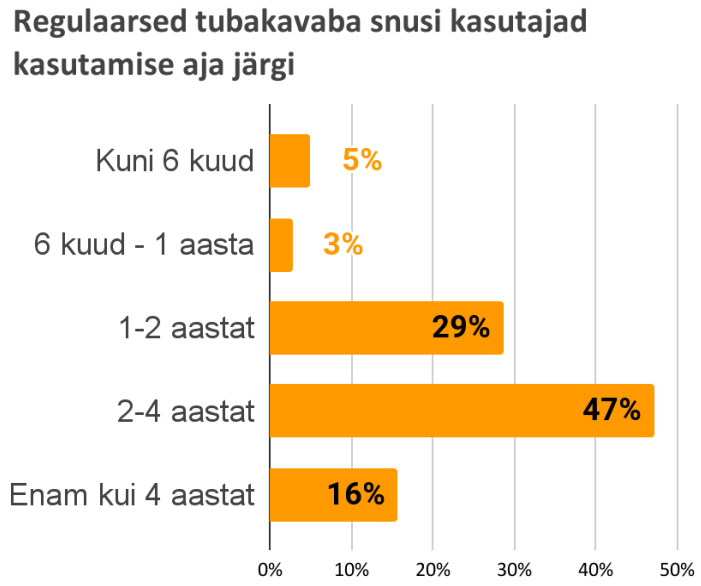

47% tubakavaba snusi kasutajatest on toodet kasutanud 2–4 aastat. 29% kasutajatest on tubakavaba snusi kasutanud regulaarselt 1–2 aastat. 16% märkis, et nemad on regulaarselt kasutanud tubakavaba snusi üle 4 aasta. 5% märkis, et nende regulaarne tubakavaba snusi kasutamise kogemus on alla 6 kuu ning 3% on regulaarsed kasutajad olnud 6 kuud kuni 1 aasta.

Tubakavaba snusi kasutajad suitsetamise kogemuse järgi

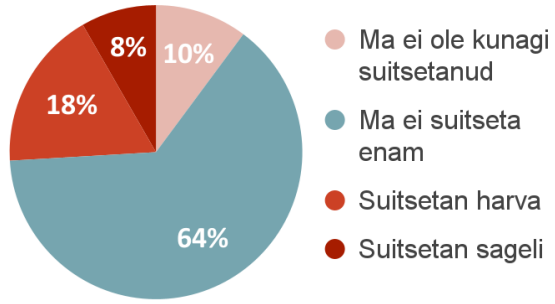

Tubakavaba snusi kasutajatest 64% märkis, et nad ei suitseta enam. 18% ütles, et nad suitsetavad harva ning 8% tunnistas, et nad suitsetavad sageli. 10% tubakavaba snusi kasutajatest ütles, et nad ei ole kunagi suitsetanud.

Tubakavaba snusi mõju tervisele

Kas märkasid pärast tubakavaba snusi kasutusele võtmist muutusi oma tervises?

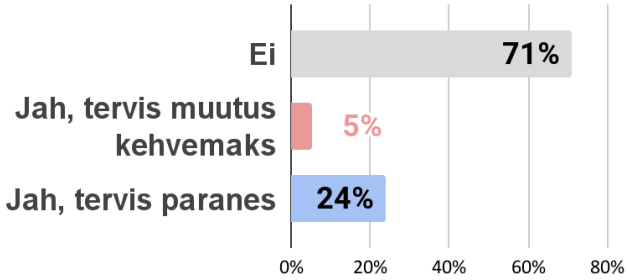

Praegustelt ja senistelt tubakavaba snusi kasutajatelt küsiti, kas nad märkasid pärast toote kasutusele võtmist muutusi oma tervises. 71% märkis, et nemad muutusi oma tervises ei märganud. 5% ütles, et nende tervis muutus kehvemaks ja peamise probleemina toodi välja halvenenud suuhügieen. 24% märkis, et pärast tubakavaba snusi kasutusele võtmist nende tervis paranes. Kõige sagedamini toodi välja, et hingamine muutus paremaks ning võhma oli rohkem. Märgiti ka, et suitsetajatele omane köha kadus, suuhügieen paranes, nahk muutus paremaks ning maitse- ja lõhnataju taastus.

Uuringus osalenute hinnang tubakavaba snusi mõjust tervisele võrreldes tavaliste sigarettide suitsetamisega

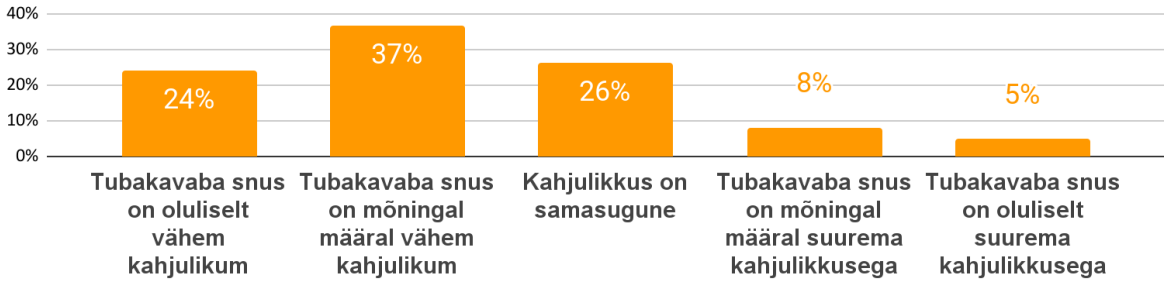

37% uuringus osalenutest leidis, et tubakavaba snusi kasutamine on mõningal määral vähem kahjulik võrreldes tavaliste sigarettide suitsetamisega. 24% leidis, et tubakavaba snus on oluliselt vähem kahjulik. 26% leidis, et tubakavaba snusi ja tavaliste sigarettide kahjulikkus on samasugune. 8% leidis, et tubakavaba snusi kasutamisega kaasneb mõningal määral suurem kahju ning 5% arvates oluliselt suurem kahju.

Tubakavaba snusi padjakesed

44% tubakavaba snusi kasutajatest kasutab padjakesi, mille nikotiini sisaldus on 20 mg/g või suurem. 26% kasutajatest kasutab padjakes, milles on 15–19 mg/g nikotiini ning 20% padjakes, milles on 10–14 mg/g nikotiini. 10% kasutab padjakesi, mille nikotiini sisaldus on kuni 9 mg/g.

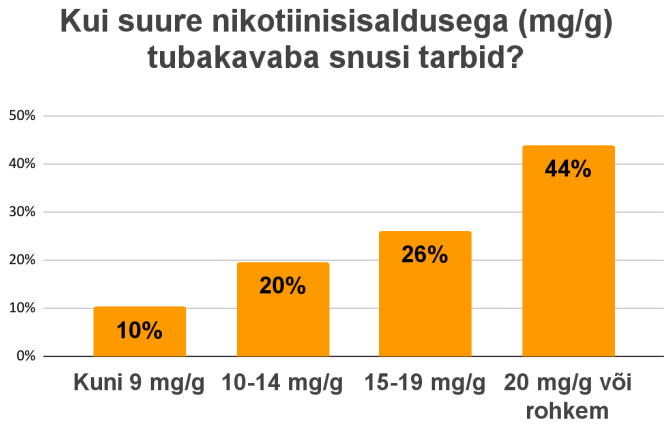

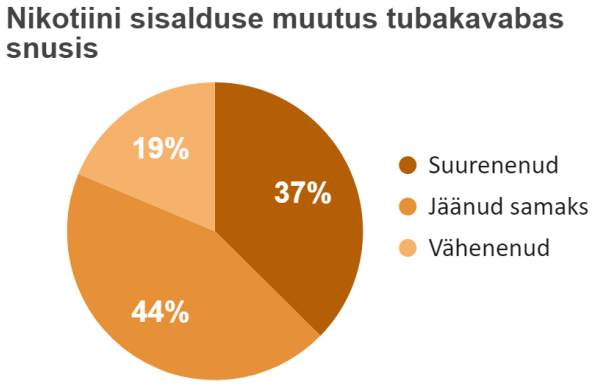

Kasutajatelt küsiti, kuidas on nende kasutatavas tubakavaba snusi padjakestes nikotiini kogus aja jooksul muutunud. 44% märkis, et nemad on jäänud kasutama samasuguse nikotiinisisaldusega padjakesi. 37% ütles, et nemad on kasutusele võtnud suurema nikotiinisisaldusega padjakesed ja 19% vastas, et nemad kasutavad nüüd väiksema nikotiinisisaldusega padjakesi.

Pooled tubakavaba snusi kasutajad (51%) kasutavad päevas keskmiselt kuni 6 padjakest. 33% kasutajatest märkis, et kasutavad ühes päevas keskmiselt 4–6 padjakest ning 24% kasutab päevas 10–12 padjakest. 18% kasutajatest kasutab ühes päevas keskmiselt 1–3 padjakest ja 17% kasutavad päevas 7–9 padjakest. 8% kasutajatest ütles, et nemad kasutavad igapäevaselt rohkem kui 12 padjakest.

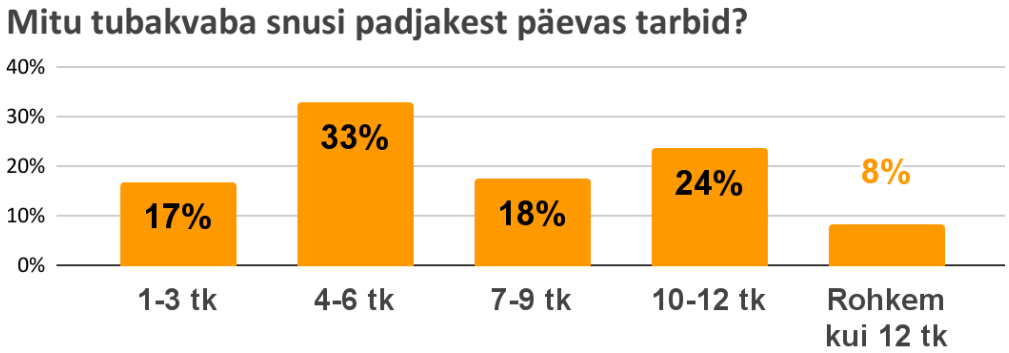

Tubakavaba snusi kasutajatelt uuriti, kust nad tubakavaba snusi ostavad. Võimalik oli märkida mitu varianti. 76% märkis, et nad on tubakavaba snusi ostnud spetsialiseerunud kauplustest ja 71% on soetanud tubakavaba snusi Eestis asuvast kioskist, tanklast või tavalisest poest. 7% on tubakavaba snusi ostnud sõbra käest, 6% teistest ELi riikidest. 5% märkis, et nemad on ostnud tubakavaba snusi mustalt turult.

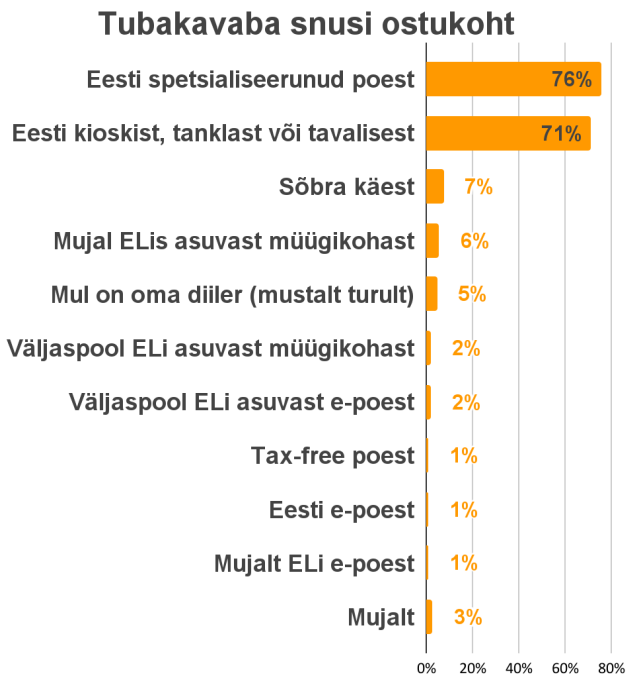

Tubakavaba snusi kasutajatelt uuriti, kui oluline on nende jaoks maitsete olemasolu tootes. 30% märkis, et nende jaoks on maitsete olemasolu tubakavabas snusis mõningal määral oluline. 29% ütles, et nende jaoks tubakavaba snusi maitsed ei ole olulised. 22% jaoks oli maitsete olemasolu tubakavabas snusis oluline ja 19% jaoks väga oluline.

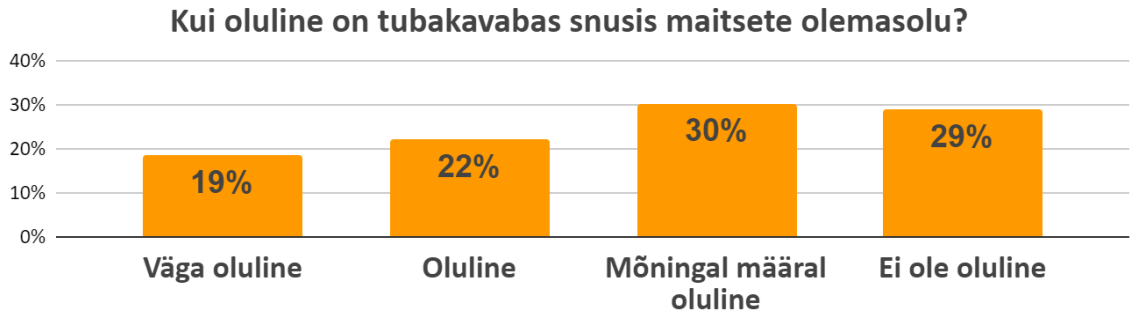

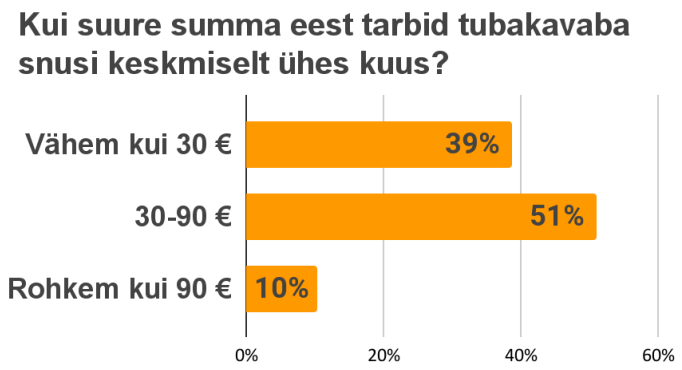

51% kasutajatest kulutab ühes kuus keskmiselt 30–90 eurot tubakavabale snusile. 39% kasutajate kulutused jäävad alla 30 euro ning 10% kulutab tubakavabale snusile enam kui 90 eurot kuus.

Tubakavabale snusile tehtavad kulutused olid 33% kasutajate jaoks olulised, 27% jaoks väga olulised ning 25% jaoks mõningal määral olulised. 15% kasutajate jaoks ei olnud tubakavaba snusi ostmisele tehtavad kulutused olulised.

Võimaliku hinnamuutuse mõju

Kasutajatelt uuriti, kuidas nad käituksid märgatava hinnatõusus korral. Võimalik oli märkida mitu vastust. 45% märkis, et nad prooviks vähendada tarbimist ning 28% prooviks loobuda tubakavaba snusi kasutamisest. 26% prooviks osta odavamat tubakavaba snusi teistest ELi riikidest ja 25% mustalt turult. 24% ütles, et hinnatõus neid ei mõjutaks. 14% prooviks osta odavamat tubakavaba snusi väljastpoolt ELi. 5% märkis, et kasutavad juba praegu muid lahendusi ja poes müüdava tubakavaba snusi hinnatõus neid ei mõjutaks. 3% arvas, et hinnatõusu korral hakkaks nad taas tavalisi sigarette suitsetama.

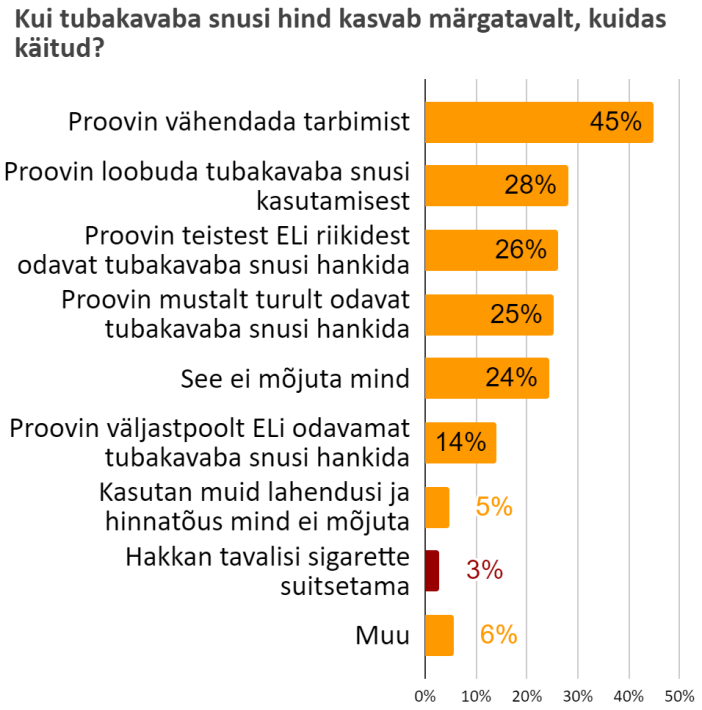

Kasutajatelt uuriti, kuidas mõjutaks neid märgatav tubakavaba snusi hinnalangus. Vastaja sai märkida mitu vastust. 82% ütles, et tubakavaba snusi hinnalangus neid ei mõjutaks. 10% arvas, et märgatava hinna languse korral võivad nad hakata rohkem tubakavaba snusi tarbima. 7% märkis, et hinnalanguse korral loobuks nad tubakava snusi ostmisest mustalt turult ning 8% loobuks tubakavaba snusi toomisest teistest riikidest.

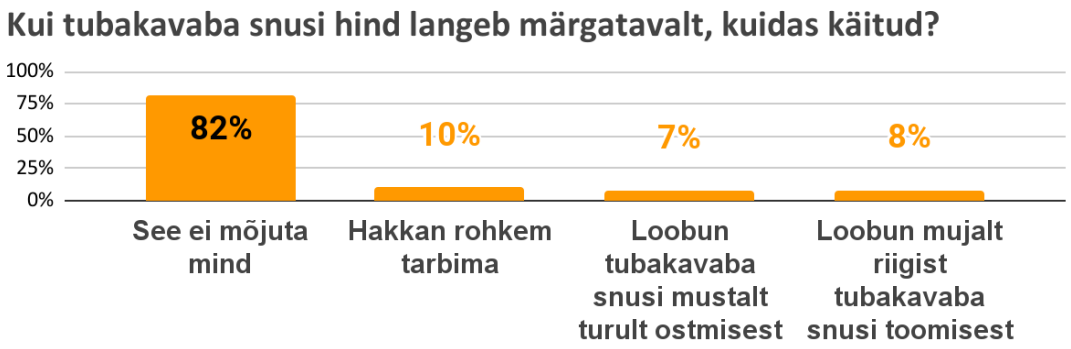

Loobumine tubakavaba snusi kasutamisest

Uuringus osalenud endistelt tubakavaba snusi kasutajatelt uuriti, miks nad loobusid toote kasutamisest. Enim mainiti soovi loobuda üldse nikotiini sisaldavate toodete tarbimisest või siis võeti kasutusele mõni teine suitsuvaba toode. Tubakavaba snusi kasutamisest loobuti ka murest tervise pärast, täheldati suuhügieeni halvenemist ja esines iiveldust kasutamise ajal. Loobumise põhjusena nimetati ka toote liiga kõrget hinda ning seda, et kaotati huvi toote kasutamise vastu.

Nikotiinisisalduse väljatoomine toote pakendil

Kasutajatelt uuriti, kas tubakvaba snusi pakendil peaks olema toodud toote nikotiinisisaldus. 95% leidis, et pakendil peaks olema märgitud toote nikotiinisisaldus. 3% ei osanud öelda, kas see on vajalik ning 2% ei pidanud seda vajalikuks.

KUUMUTATAVA TUBAKA TOOTE KASUTAMINE

Kogemus kuumutatava tubaka toote kasutamisega

Uuringus osalenutest 19% oli kogemus kuumutatava tubaka toote kasutamisega. Neist 51% olid mehed ja 49% naised. Kuumutatava tubaka toote kasutamisega kokku puutunutest 30% olid vanuses 22–30, 29% vanuses 31–40, 19% vanuses 18–21, 11% vanuses 41–50 ning 11% üle 50-aastased.

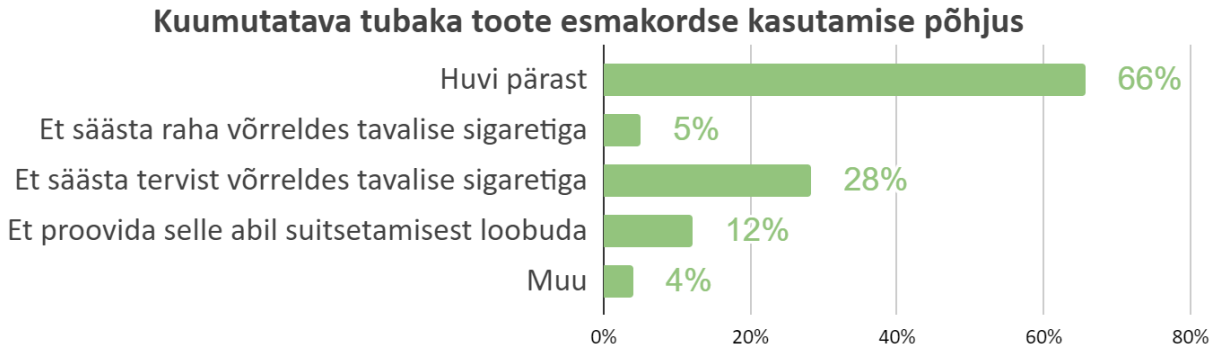

66% nimetas esmakordse kuumutatava tubaka toote kasutamise põhjuseks huvi. 28% soovis kuumutatava tubaka toote kasutamisega säästa tervist võrreldes tavalise sigareti suitsetamisega. 12% proovis kuumutatava tubaka toodete, et proovida selle abil suitsetamisest loobuda. 5% soovis kuumutatava tubaka kasutusele võtmisega säästa raha võrreldes tavaliste sigarettide suitsetamise kuludele.

Uuringus osalenud kuumutatava tubaka kasutamisega kogemust omanutest 26% ütles, et nad on regulaarsed kuumutatava tubaka kasutajad. 9% ütles, et nemad olid mõnda aega regulaarsed kasutajad. 65% ütles, et nad nende kuumutatava tubaka toote kasutamise kogemus piirneb ainult mõne kasutuskorraga.

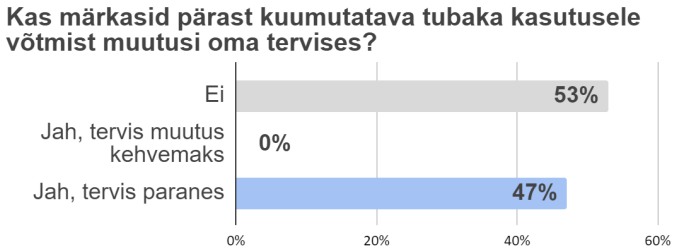

53% praegustest ja endistest kasutajatest ütles, et pärast kuumutatava tubaka toote kasutusele võtmist ei märganud nemad ühtegi muutust oma tervises. 47% märkas, et nende tervis paranes pärast kuumutatava tubaka kasutusele võtmist. Positiivse tervise muudatusena toodi välja see, et kadus suitsetajatele omane köha. Lisaks öeldi, et võhma oli rohkem, kergem oli hingata ning suuhügieen ja lõhnataju paranes.

Uuringus osalenutelt küsiti nende hinnangut kuumutatava tubaka kasutamise mõjule tervisele võrreldes tavaliste sigarettide suitsetamisega. 39% uuringus osalenutest leidis, et kuumutatava tubaka tooted on mõningal määral vähem kahjulikumad võrreldes tavaliste sigarettidega. 38% leidis, et mõlema toote kahjulikkus on samasugune. 14% oli seisukohal, et kuumutatava tubaka toodete kasutamine on võrreldes tavaliste sigarettide suitsetamisega oluliselt vähem kahjulikum. 5% leidis, et kuumutatava tubaka tooted on mõningal määral suurema kahjulikkusega kui tavalised sigaretid ning 4% oli seisukohal, et kuumutatava tubaka tooted on oluliselt kahjulikumad kui tavalised sigaretid.

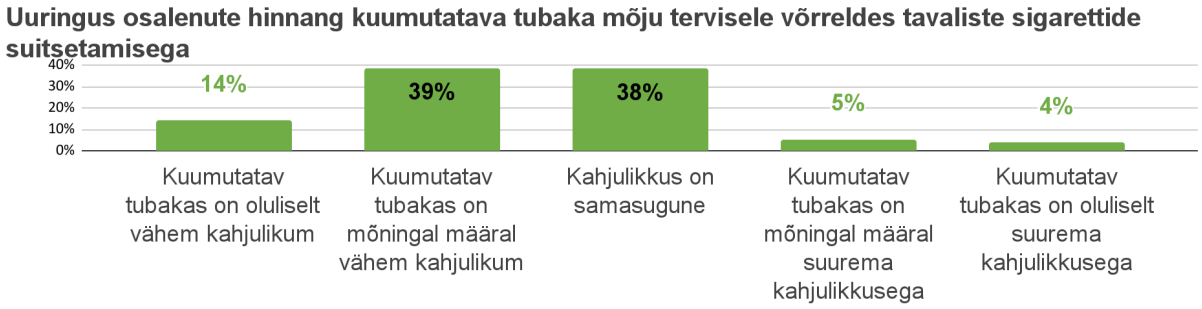

Kuumutatava tubaka tooteid kasutanutelt küsiti, kui oluline on nende jaoks maitsete olemasolu kuumutatava tubakas. 31% ütles, et maitsete olemasolu kuumutatava tubaka tootes on nende jaoks oluline, 26% jaoks oli maitsete olemasolu väga oluline. 21% pidas maitsete olemasolu kuumutatava tubaka tootes mõnevõrra oluliseks ning 23% jaoks ei olnud maitsete olemasolu toodetes oluline.

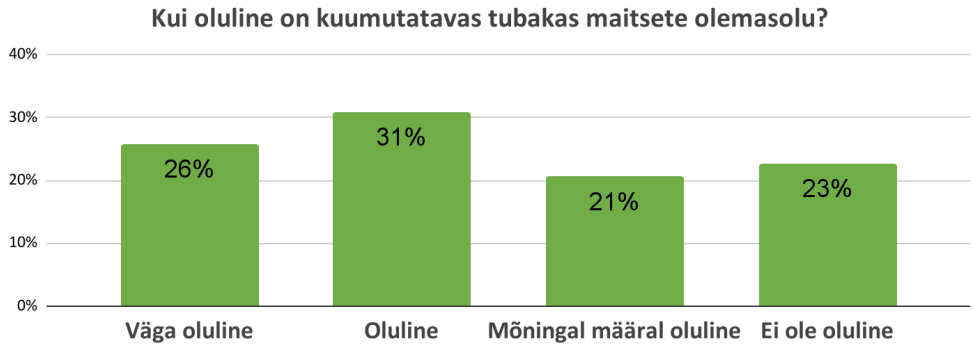

Igapäevased kasutajad ostavad kuumutatava tubaka tooteid kõige sagedamini kioskitest, tanklatest ja tavalistest poodidest. Mõnevõrra vähem on kasutajaid, kes ostavad kuumutatava tubaka tooteid spetsialiseerunud kauplustest.